

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

BI201K Úvod do práva ICT I

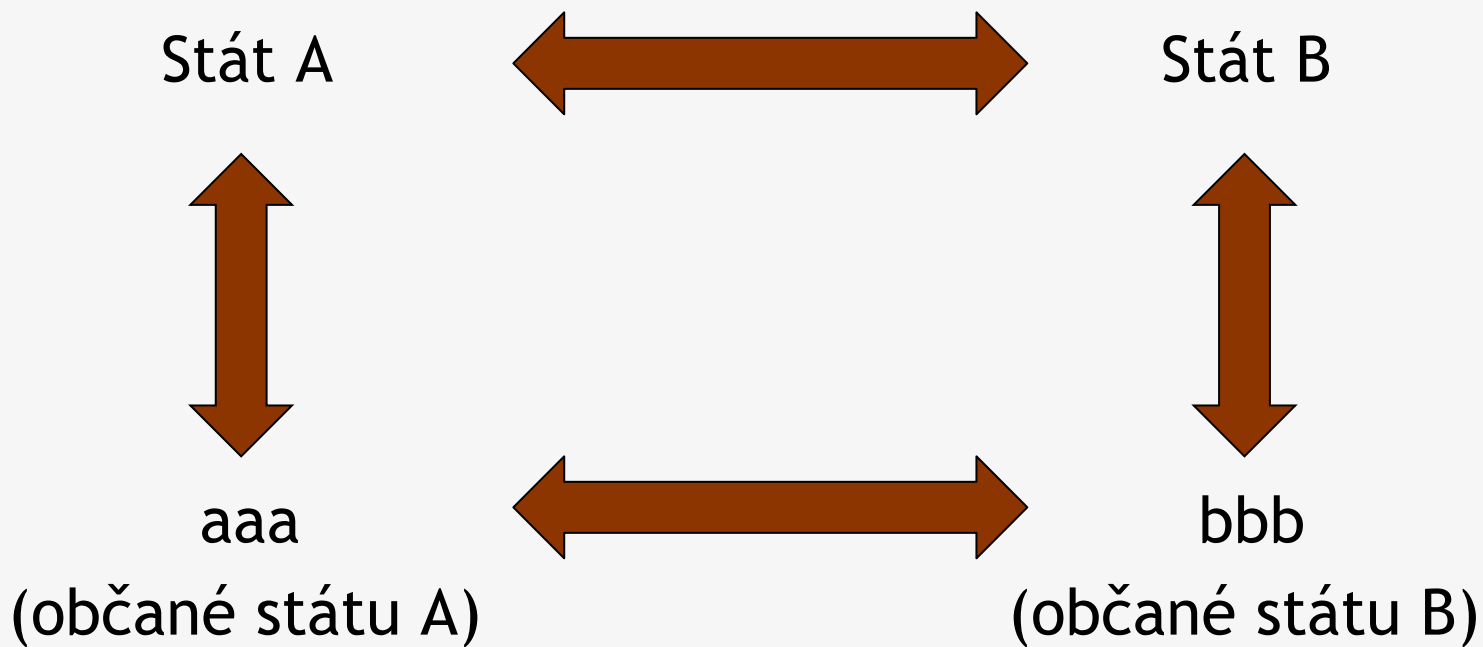

Obsah přednášky

- Kolizní situace (na přednášce)
- Kolizní situace na internetu (na semináři)
- Právní regulace kolizí mezi právními řády = mezinárodní právo soukromé (pojem, předmět, prameny, metody)
- *Kdy a kde hovoříme o prvních kolizích mezi právními řády?*

Úvod

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Co je to mezinárodní
právo soukromé a
„kolize“?

Mezinárodní právo soukromé (kolize)

■ Soukromoprávní vztahy...

- Občanské
- Obchodní
- Pracovní
- Rodinné

... s mezinárodním prvkem

- Subjekt
- Skutečnost právně významná pro vznik a existenci vztahu
- Předmět

SoP vztahy s mezinárodním prvkem

- *Podnikatel z Prahy si objedná od podnikatele z Mikulova dodávku 200 lahví kvalitního moravského vína pro svůj vinný bar.*

SoP vztahy s mezinárodním prvkem

- *Pan Josef Novák je výrobcem vína Velkých Bílovic. Pan Franz Müller je vlastníkem vinotéky v Poysdorfu, která se kromě rakouských vín specializuje na prodej kvalitních vín moravských. Pan Novák a pan Müller proto uzavřeli smlouvu, kterou se pan Novák zavázal pravidelně do vinotéky dodávat víno vlastní výroby. Pan Müller nezaplatil za několik dodávek.*

SoP vztahy s mezinárodním prvkem

- *České soudy vydají rozhodnutí ve prospěch pana Nováka. Pan Müller dobrovolně nezaplatí, majetek má pouze v Rakousku. Pan Novák chce požádat o výkon rozhodnutí (o exekuci) v Rakousku.*

SoP vztahy s mezinárodním prvkem

- *Český občan žil posledních 15 let ve Španělsku, kde zemřel a zanechal dědictví - nemovitost, peníze na účtu atd. Dědicové žijí v ČR.*

SoP vztahy s mezinárodním prvkem

- *Pan Novák z České republiky jede na podzim lyžovat do Rakouska do Söldenu. Na sjezdovce jej srazí italský lyžař.*

SoP vztahy s mezinárodním prvkem

- *Pan Novák, obchodník z České republiky, nechá v novinách na Slovensku otisknout reklamní článek, obsahující nepravdivé informace o svém slovenském obchodním konkurentovi.*

SoP vztahy s mezinárodním prvkem

- *Pan Wolodyjowski z Polska pracuje pro českou společnost v Praze.*
- *Pan C jede v červenci na pracovní brigádu do Anglie. Bude pracovat jako metař v Londýně pro polského podnikatele, který si založil úklidovou službu.*

SoP vztahy s mezinárodním prvkem

- *Český student z MU odjede na Erasmus do Finska. Zde se zamiluje do místní Finky. Najde si ve Finsku práci, usadí se zde, vezme si Finku za manželku a mají spolu dvě děti.*

SoP vztahy s mezinárodním prvkem

- *Pan Novák z České republiky jede na podzim lyžovat do Rakouska do Söldenu. Na sjezdovce jej srazí jiný český lyžař.*

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

K čemu je MPS? Jaké
otázky řeší?

K čemu je MPS? Jaké otázky řeší?

- *Pan Josef Novák je výrobcem vína Velkých Bílovic. Pan Franz Müller je vlastníkem vinotéky v Poysdorfu, která se kromě rakouských vín specializuje na prodej kvalitních vín moravských. Pan Novák a pan Müller proto uzavřeli smlouvu, kterou se pan Novák zavázal pravidelně do vinotéky dodávat víno vlastní výroby. Pan Müller nezaplatil za několik dodávek.*

K čemu je MPS? Jaké otázky řeší?

■ MPS řeší čtyři základní otázky:

1. Mezinárodní příslušnost
2. **Právo rozhodné**
3. Uznání a výkon cizího rozhodnutí
4. Justiční spolupráci a právní pomoc mezi dvěma a více státy

K čemu je MPS? Jaké otázky řeší?

- Ad 1. Kde může pan Novák podat žalobu na zaplacení částky, kterou mu pan Müller dluží?
- Ad 2. Podle jakého práva (jakých právních norem) posoudíme, zda smlouva byla platně uzavřena, zda pan Müller porušil svoji povinnost, jaké budou úroky z prodlení apod.?
- Ad 3. České soudy vydají rozhodnutí ve prospěch pana Nováka. Pan Müller dobrovolně nezaplatí, majetek má pouze v Rakousku. Pan Novák chce požádat o výkon rozhodnutí (o exekuci) v Rakousku.
- Ad 4. V průběhu soudního řízení před soudem v ČR potřebuje soudce provést důkaz v Rakousku.

Které MPS se má použít?

- Záleží na fóru = místu řešení sporu
- Soudy vždy aplikují svoje MPS - normy, které jsou součástí MPS
- Oblast našeho zájmu: české MPS

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Pomocí čeho (jakých
právních pramenů)
nalezneme odpovědi
na čtyři otázky?

Prameny MPS

- Od roku 2004 dosti složitá otázka. Výrazné evropské snahy o unifikaci pramenů MPS.
- **Vnitrostátní** : zák. č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém
- **Evropské/ unijní**
  - kolizní : nařízení Řím I (smlouvy občanské a obchodní)
  - procesní : nařízení Brusel I
  - doručování písemností, spolupráce při dokazování, úpadkové řízení, evropský exekuční titul
- **Mezinárodní smlouvy**: Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (Vídeňská úmluva)

Prameny MPS - vnitrostátní předpisy

- od 1.1.2014 zákon č. 91/2012 Sb. o mezinárodním právu soukromém - kodifikace českého MPS
- Ústava, LZPS - základní zásady -> veřejný pořádek

Prameny MPS - mezinárodní smlouvy

- Dvoustranné smlouvy
  - Smlouvy o právní pomoci (mezinárodní pravomoc, uznání a výkon rozhodnutí, nakládání s veřejnými listinami, doručování, dokazování, kolizní pravidla)
- Mnohostranné smlouvy
  - Unifikace právních norem (přímé nebo kolizní)
  - Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží

Prameny MPS - právo EU

- Evropský justiční prostor
- Evropské mezinárodní právo soukromé
- Soudní spolupráce v civilních věcech
- Oblast práva EU upravující otázky MPS
- EU musí mít pravomoc regulovat tuto oblast
- Tuto pravomoc musely na EU přenést členské státy -> primární právo (zakládací smlouvy - článek 81 SFEU)
- EU má pravomoc => může vydávat sekundární předpisy

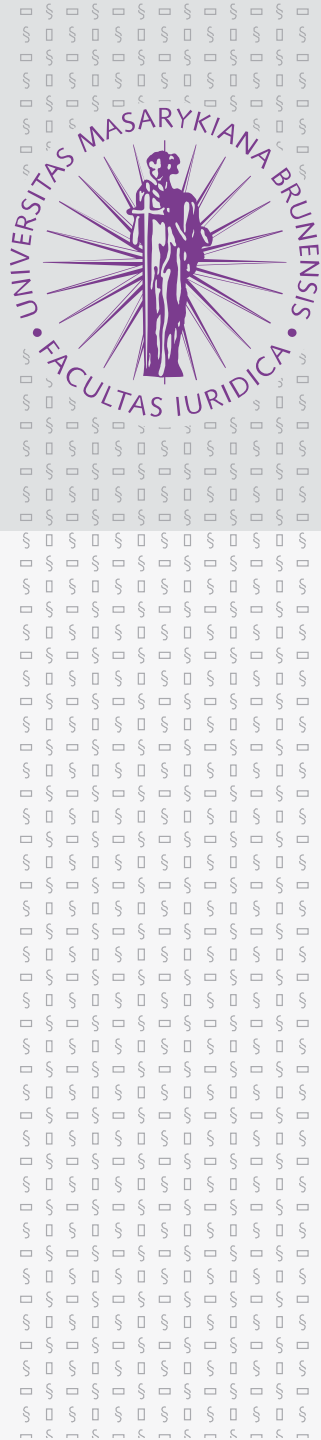
Vztahy mezi prameny

- V MPS velmi důležité - často dochází ke kolizím pramenů
- Kolize pramenů = více pramenů upravuje stejnou otázku, ale různě!
- Existují obecná pravidla pro řešení kolizí
- Vždy se musíme dívat do textů samotných pramenů (zejména na přesné vymezení jejich působnosti)

Možné kolize

- Vnitrostátní právní předpis x mezinárodní smlouva
- Vnitrostátní právní předpis x akt práva EU
- Mezinárodní smlouva x akt práva EU
- Mezinárodní smlouva x mezinárodní smlouva

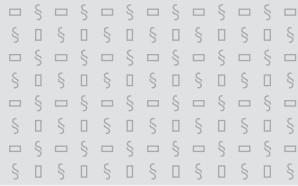
MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Pomocí jakých metod
dojdeme k výsledku?

Metody úpravy MPS

- Jak MPS upravuje vztahy s mezinárodním prvkem?
- Dvě metody úpravy
  - Kolizní metoda
  - Přímá metoda

Kolizní metoda

- Obecná metoda
- Častější
- Hledání rozhodného práva
- Základní myšlenka - dotčené právní řády jsou v kolizi

Kolizní metoda - příklad

Pan Josef Novák je výrobcem vína Velkých Bílovic. Pan Franz Müller je vlastníkem vinotéky v Poysdorfu, která se kromě rakouských vín specializuje na prodej kvalitních vín moravských. Pan Novák a pan Müller proto uzavřeli smlouvu, kterou se pan Novák zavázal pravidelně do vinotéky dodávat víno vlastní výroby.

Kolizní metoda - příklad

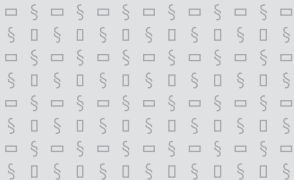
- Dva dotčené právní řády - český a rakouský
- Kolizní metoda vybere jeden nebo druhý => rozhodný právní řád
- V rozhodném právu teprve hledáme úpravu práv a povinností účastníků právního vztahu (hmotněprávní úpravu)

Kolizní norma

- Jak kolizní metoda vybírá mezi právními řády?
- Stanovená pravidla = kolizní normy
- Slouží k výběru rozhodného práva

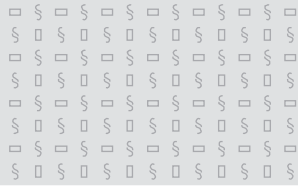

Příklad kolizní normy

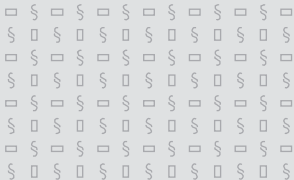
Článek 4 odst. 1 pís. a) nařízení Řím I

Smlouva o koupi zboží se řídí právem země, v níž má prodávající obvyklé bydliště.

Přímá metoda

- Ve vztahu k metodě kolizní je metodou speciální => pokud existuje použije se přednostně
- Méně častá
- Vhodnější k úpravě vztahů s mezinárodním prvkem

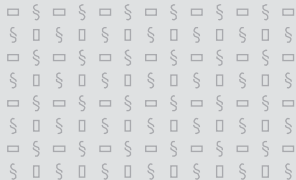
Přímá metoda

- Jak upravuje vztahy s mezinárodním prvkem?
- Přímá = neodkazuje na žádný právní řád
- Hmotněprávně = stanoví práva a povinnosti účastníků právního vztahu

Přímá norma

- Nástroj přímé metody
- Hmotněprávní norma
- Určena pouze pro regulaci vztahu s mezinárodním prvkem
- Musí být obsažena v mezinárodní smlouvě => vyžaduje dohodu více států => přímé normy nejsou tak časté

Příklad přímé normy

- Článek 30 CISG
- *Prodávající je povinen dodat zboží, převést vlastnické právo a veškeré dokumenty, které se zbožím souvisejí.*

- Článek 53 CISG
- *Kupující je povinen za zboží zaplatit kupní cenu a zboží převzít.*

V jakých oblastech najdeme přímé normy?

- Oblast mezinárodního obchodu
  - Kupní smlouva s mezinárodním prvkem (Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží)
  - Přepravní smlouvy s mezinárodním prvkem (železniční, letecká, silniční, námořní přeprava)

Příklady

- Viz písemný podklad v interaktivní osnově - zadání na přednášku